

őszinte hűségében s azért bizottságok őket minden-kori hajlandóságomról és változatlan kegyelméről."

Oroszországban az erőszakos rendszabályok, mint előre látható volt, éppen az ellenkező hatást idézik elő, mint a minőre számítvájk. Az értelmi-sőg körében nagy izgatottság uralkodik, s első sorban az oktatásügy katonai rendszabályozása találkozik heves ellenzéssel: az egyetemi tanárok nem akarnak katonai uralmat látni, s eddig már 16 tanár be adta lemondását; példájukat követni fogják a középiskolai tanárok is, és valószínű hogy a kormány viszont számos tanintézet bezárásával fog válaszolni. A nihilista összeesküvésről a kormány tudni véli, hogy a gyilkos szövetség élén tizenkét tagú igazgatóság áll, melynek parancsait minden összeesküvő halálbüntetés terhe alatt végrehajtani köteles: az igazgatóság egy tagja, Dubrovinn katonatiszt, Sztaraju Részben állítólag elfogott. Hogy azonban az összeesküvők egyáltalában nincsenek megfellemlítve, kitűnik a kiewi leguámból hol éjjel fegyveresen rörtértek az államügyészre irományait megsemmisítették, öt magukkal vitték, s miután szigorú vallatás alá vonták, hazra kísérték lakásába, tudtára adván, hogy le kell mondania állásáról, mert különben halálos ítélet vár rá. Szentpétervári tudósítások megcáfolják azt is, mintha Suvalov gróf békítő reformokat ajánlott volna a baj orvoslására. A nagy tanácsban, mely a kivételes intézkedéseket tárgyalta, s melyben cár elnöke alatt a trónörökös, továbbá Miklós nagyherceg, Adlerberg, Suvalov, Miljutin és Makov vettek részt, élen Suhalov gróf támadta meg legelőször a kormány eddigi erélytelen eljárását, és kijelenté, hogy oroszországot lehetetlen a nyugati mivelt államok módjára kormányozni, az orosz nép erre még életlen: a szabadság méreg volna számára, s ezért erős kézzel és nagy szigorral kell a mozgalmat elfojtani. Tanácsát készséggel meg is hallgatták.

A király ezüst lakodalmát.

E hó 22-ikén kezdődtek meg Bécsben azon ünnepességek, melyeket Bécs városa az uralkodó pár menyegzőjének 25-ik évfordulójára alkalmából rendez. Egész Bécs, legkivált pedig az a része, melyen a nagy díszmenet átvonul, ma reggel óta ünnepies jellegű öltött. Már korán reggel tömörkedé néptömeg gyűlt össze az ünnep tulajdonképeni helyén az udvari muzeumok közt fekvő ringen, hol a pompás császári tribüne-öket bűvész gyorsasággal s genialis ügyességgel építik.

Üveggel elzárt két pavilon közt gazdagon himzett vörös posztóból sátor emeltek, mely királyi fénnyel lesz rendezve. Gobelinok képezendik a falakat és a butorokat rózsabokrok és babérfák fogják körülvenni. Mindkét pavilonhoz nyílt oszlopos tornác csatlakozik és ezek szintén nyílt minaret-féle kerek-pavilonban végződnek.

A sátorhoz baldachinnal fedett széles lépcsőzet fog vezetni és mint óriási örök mindkét oldalon gyözelmi jelvényekkel díszített árbcáfák állítanak fel.

A pavilonok féldomborművi faragványokkal és szobrokkal, galyakkal, virágokkal és cimerekkel díszítik.

A sátorban és a pavilonokban az ünnepi napon az udvar és legelőkelőbb vendégek várják megmenüteként és itt fogadja a királyt pár népei hódolátát.

A sátor átellenében nagy tribüne emelkedik. Ennek szárnyát obeliszkek képezik és külső körvonalán magas faragványokkal díszített tíz oszlop emelkedik, melyek csúcsára, golyón álló, szárnyát kiterjesztő sasokat állítottak fel ma reggel.

Ma a magyarországi küldöttségeket fogadta az uralkodó. A fogadtatás 11 órakor kezdődött, s tartott d. u. 1 óráig. Az uralkodó pár, a nagy trónteremben fogadta a tisztelőket. A király magyar lovas tábornoki egyenruhát viselt, a királyné galambszin selyem ruhát, háromsor csipkékkel, nyakán gyémántokkal ékesített gyöngysort. Mind a király mind a királyné állva fogadták az érkezőket, kik közül az első csoport, a miniszterek 11 órakor érkeztek meg.

A belső várudvar már 10 óra tájban tele volt tolongó néppel, mely türelmetlen hullámzásban várta a díszruhás tisztelőket.

A Midlaeler-platzen és az Augusztni strászen nemkülönben a József-tér környékén is óriási voit a tolongás. A várhoz vezető utcákban lovas zsendárok tartották fenn a rendet, a várudvarban huszárok szolgáltak díszországul.

Báró Wenckheimnál tegnap esti tíz órakor estély volt, melyen a küldöttségekkél ide érkezett magyar miniszterek, a felsőházi tagok, országos képviselők és a főpapság, összesen 60 személy jelent meg; elhatározottatt itt, hogy a deputációk tagjai saját lakosaikkal külön fognak a burgba indulni. Csak a minisztérium tagjai: Tisza, b. Wenckheim, Szapári, Kemény, Pauler, Péchy, Bedekovics, mágnási öltözetben és Szende ezredesi egyenruhában, indultak egyszerre háromegyed 11 órakor a m. kir. udvari kaneclláró a királyi várba. A mágnások és a képviselők házi tagja szintén díszruhában jelentek meg. A pompás fölvezetek és a kocsisok melletti huszárok nagy feltűnést okoztak és különös tetszésben részesültek.

Pontban 11 órakor járult a trón elé a miniszterek küldöttsége, mely negyedóránál időzött ott. ↓

Orosz lapok szemléje.

A „Novoje Vremia“ a „Golos“ és a többi orosz lapok a leghatározottabban kárhoztatják a merényletet. A „Novoje Vremia“ nem talál elég szót a sajnálat kifejezésére, hangsúlyozza a nép általános és őszinte örömet a merénylet nem sikerülése felett, s mondja: A gondviselés már harmadszor elhártotta a gonosztevők által az ellenintézet csapást a kinek az orosz nép szabadságát köszöni, a kinek fejedelmé keze Oroszországot nagy reformok útjára terelte s azon az uton majdnem már egy negyed évszázadon át kalauzoja a nemzet javára.

A „Golos“ a rozsalás kifejezése után döntő és erélyes rendszabályokat kíván a rozsnak gyökereiben leendő kiküszörlése és kiirtása céljából; arra utal, hogy sokan az oroszországi merényletek okát külföldiekben keresik s e tekintetben a lövtől vár felvilágosító adatokat; konstatálja tovább, hogy az európai kabinetek és uralkodó üdvözölő táviratokat küldtek a gondviselés által megmentett cárnak, s hogy a nyugati sajtó sajnálatát fejezte ki; azután így szól: De ezen kijelentések még nem meritik ki mindazt, a mit jelenleg Oroszország jogosan várhat a nyugati kormányoktól és a nyugati sajtótól.

Senki előtt nem titok, hogy nyugati Európa az 1877-iki évi keleti háboru kezdetétől fogva valami felháborító kárörömmel viselkedett a háboru különféle phaisaival és eredményeivel párhuzamos lépést tartó sajnálatra méltó orosz belső események iránt.

Állítja tovább a „Golos“, hogy az orosz forradalmárok utcai zavargásai és merényletei kapóra jöttek Oroszország nyugati rozskaróinak és irigy löinek. Ezek, írja a „Golos“ és pedig a hirdapirók és parlamenti szónokok és úgy, mint miniszterek hangoztatás a phrasist, hogy oly országának, mely ilyen bűnök bájokban szenved, nem kellene külpolitikai kérdések megoldására vállalkoznia. Ők nem titkolták ezt, s észrevehető egoisszmal nyilvánították azon feltevésre fektetett reményeiket, hogy az orosz kormány a beállással foglaltottat küzdelmek miatt nem lesz képes a keleten elvállalt felszabadító feladatot sikeresen befejezni. Ezen remény nem valósult, de nyom nélkül el nem tűnt.

A „Péterburgskaja Gazetta“ a nihilista pártban szervezett társulatot lát, mely nem csakely anyagi eszközökkel rendelkezik, s kérli, ki látja el a nihilistákat ezen eszközökkel? kinek van haszna abban, hogy Oroszország folytonos feszültségben legyen.

A feleletet ezen kérdésekre a most nevezett orosz lap azon külföldi lapokban találja, melyek Oroszországnak a külpolitikáról való lemondást és a belügyekkel leendő kizárólagos foglalkozást tanácsolják s emlékezteti arra a közönséget, hogy az egész mozgalom azon időben vette kezdetét, mikor Oroszország a keleti kérdés megoldásához fogott.

Végül azt mondja: a fiatalságot különösen az ingerelte fel, hogy a nihilizmusban való tömeges résztvétellel gyanúsított, ezen gyanúsítást felhasználták a bujtoatók a fiatalságot a büntények ösvényére sodorva. Általában a titok megfeleése nem csak a nihilisták tanában, hanem az eszközöket nem igen megválóító nyugati diplomáciában keresendő.

A „Bírzsejaja Gyezta“ a lengyel nemességre hártja a felelősséget. Nem az orosz fiatalság körében, nem a szabadelvűek között kell, ugymond, keresni a felháborító büntények kufortársát. Nem azt ott kell keresni a hol a jobbágyi rabzoltság csontváza van, a lengyel nemességnél, azon körben a hol a talaj nélküli emberek forgolodnak s a naiv fiatalság által a vizet zavartatják, hogy magok halászának.

A mozgalom vezetőinek feltalálása valóságos jótétemény lenne Oroszországra nézve s megszabadítaná bennünket a lüdercétől, mely bennünket már oly régen nyom. De ez nem könnyű feladat mert ezek mások kezeivel működnek, magok pedig szép csendesben az árnyékban ülnek Oroszország dicőségének, hatalmának és békés előmeneteleinek belső ellenségei elárulták játékaikat, mindenki előtt világos lett most, hogy ezen törekszenek, külső kinövészek egészséges állami szerkezetünk testén stb.

Tarcali Endre titkari jelentése

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Midőn a házi ipart és ipari oktatást terjesztő egyesületnek 1876 évi május hó 22-étől mint alakulási naptól kezdve jelen pillanattig működéséről, meglévő és tervevet alkatasáiról, a székelynép de első sorban Háromszék lakosságának ipari emelése és ipari oktatására irányult törekvéséről a választmány megbizásából a mélyen tisztelt közgyűlésnek jelentésemet megadni szerencsém van, engedje meg nekem futó pillantást vetni a nemzetek iparának fejlődésére s ennek alapján elért szellemi és anyagi nagyságra általában és az így irányú, de különösen ezen egyesület céljáról röviden szólni.

A nemzetek művelődési története szerint lassan és csak fokozatosan fejlődtek ki az életszükségleteinek megfelelő azon különböző foglaltságok, melyek hivatva voltak és vannak ma is úgy egyeseknek, mint egy egész nemzetnek a mivelt-

ségi állapota szerinti igényeit kielégíteni, nem cél-szerűt új és célszerűvel felcserélni s így a korral fokozatosan haladva szellemi és anyagi szükségleteit pótolni.

A nemzeteknek ezen különböző szükségletei szerint fejlődött és fokozatosan tökéletesült különböző foglaltságokra hévmérőjeül tekinthető kulturális állapotának is, melyre ugyan befolyással vannak földrajzi és helyi viszonyaik is.

Azon nemzetek, melyek részint földrajzi fekvésük, szomszédai, helyi viszonyaik s a mi ennél több kulturális állásuknál fogva, mert ezeknél a foglalkozás a szükségletek szerint osszlik meg, részint az ezekből fejlődő és egy irányu tettvény korán felébredtek, azok az ipar terén a szükségletek kielégítésére is figyelmet fordítottak s megvetették alapját az iparnek s ez által a kereskedelemnek s e kettőnek alapján az anyagi jólétnek.

Azok pedig, melyek vagy előítéletből, vagy az említett körülmények meg nem létéből, vagy pedig megelőző nemzeti hagyomány foglaltságai inköböl nem tudtak vagy nem is akartak kibontakozni, többnyire nagyon szűk körben vagy nagyon is egyoldalú foglalkozásban, mondhatni kihatás nélkül, fecserelelték el idejüket, nem éppen minden haszon nélkül de nagyon kevés szellemi és anyagi gyarapodással.

Az idő halad és nem vár senkire. Ki fel tudja használni bármilyen téren a kínálkozó alkalmat és azt becsületes uton saját javának emelésére fordítja, helyesen cselekszik, így van ez nemzeteknél is; s mely nemzet számítással s fokozatosan tökéletesítette magát az előre haladott, míg a más elmaradva szolgai szerepet viselt és visel.

Egy nemzet egy oldalú foglalkozása hasonlít egy oly szántó földhöz, melyben a különböző ásványi alkotórészek a legkedvezőbb arányban vannak ugyan meg és az égjai és helyi viszonyoknak megfelelő különböző növények termelése, de ha azon a gazda minden javítás nélkül mindig egy ugyanazon növényt termeli, míg a növény által kivett tápanyagtól teljesen megfosztatik, beáll azon növényre nézve a kimerülés és vagy éppen semmit, vagy pedig oly silányon fog teremni, hogy a ráfordított költségeket sem téríti meg.

Ily állapotok bekövetkezése annak a jele egy nemzetnél, hogy az csak egy irányt választott magának s nem tekintti, hogy azon irány helyes-e, anyagi és szellemi téren gyarapítja-e, vagygyá, erőssé teheti-e, hanem mint egy megszokott foglalkozást folytat, jöllehet átátja, miszerint az által jelen körülmények között szükségleteit többé fedezni nem képes; de nem veszi tekintetbe a cultur népek törekvésait s azon által létező anyagi és szellemi emeltyük jelenségeit, melyek által fölnyit gyakorolnak épp azon téren más nemzeteket, hol egy nemzet méltán emelhet szót léltjoga mellett, „a földmiveltés ipar és kereskedelem terén.“

(Folytatása köv.)

Jagócsy Péterffy József értesítése a házi iparról.

Az egyesület a megye főispánjának mint egyesületi elnöknek a választmánynak és Sepsí-Szentgyörgy város főkezeségének köszöni fennállását ezektől reményli további fejlődését.

Ha a hazában van helye a házi iparnak, jogosultsága a szövészeti iparnak, úgy ez a székely földön van, s legyen szabad azokat, kik a székely kiván dörliáson annyit siránkoznak arra figyelmeztetni, hogy irodalmi munkásságukat a siránkozás és méadó ohajások közzététele helyett a székely nép iparának fejlesztése céljából érvényesítsék.

Negyedik volt a központi házi ipar egyesület létesítése. Igaz hogy ez nem az én cégem által történt, de az én indítványomra. Budapesten más cég kéelt mint a miniszteri biztósé. Az egyesület két évig vajudott egy Vácón felállított kosárfonó tanműhelylyel; adatokat gyűjtött, sokat írt. — Ma már életre ébredt. A gyakorlati térére lépett Ezen egyesület elén Kerkapoly Károly, Liphay Béla báró, Rakovszky Aladár, Hajos József urak s egy szakértelmeltjes választmány áll.

Mint öltökli egyesület, az erdélyi régi házi ipar egyesületet említhetem meg, mely gr. Eszterházy Kálmán főispán vezetésé, Békési igazgató fáradozásai és a kolozsvári ipar kamara erélyes támogatása alatt sok reményre jogosít.

Ezen egyelet e múlt év nyarán alakult, eddig pénzeit gyűjtögette, mi Erdélyben még nehezebb mint a Királyhágon innen; — ma már egy gyermek játék tanműhelylyt rendez be Bánfi-Hunyadon.

Lehetetlen elhallgatni már csak azért is, mert eddig a ritka esetek közzé tartozik a házi ipar irányult mozgalom eseményei között, hogy ezen egyesületnek gróf Péchy Manó ó. n. m. ga alakulásához ötszáz forinttal járult. A nemes gróf alig ha tett jobb befektetést a közgazdaságtan terén ennél, s hiszem is hogy öröm lesz benne.

Vége a hatodik egyesület a felső tiszavidéki; székhelye Beregszász, mely létesülést Beregmege n. érd főispánjának, a megyei kitűnő tanfűgyelőnek s azon nemes befolyásnak köszöni, melyet a megyében a műegyletek egyik legtevékenyebbike t. i. a beregszász és vidéki nő egyelet az az egész ottani társadalomra gyakorol.

Ezen egyesületnek eddig egy női ipar tanmühelye és egy kosárfonódája van dísz és közönsé-